

Ideológiában nincs légyeres tér

Gyakran használjuk a címben szereplő, jelszószerűen hangzó megállapítást, olyannyira, hogy szinte már közhelynek tűnik. S mi tagadás, sokszor valójában az is válik, mert nem mindig vonjuk le eléggé gyakorlati következményeit, érvényesítésének aktuális, a konkrét helyzetből fakadó követelményeit.

Fellevenítésének jelenlegi időszerezését több körülmény is magyarázza. Így mindenképp az ideológiai harcnak, mint az osztályharc egyik fő formájának előtérbe kerülése; az ideológiák szerepét lebecsülő nézetek és tendenciák tudatos terjesztése eszméi ellenfeleink részéről; a fejlett szocializmus építésében megnyilvánuló növekvő társadalmi aktivitás szocialista tudatosságának erősítése. Mindemellett azért is aktuális szólni róla, mivel az új politikai oktatási év kezdetén vagyunk, amikor új lendülettel, szorgalommal vetjük bele magunkat ideológiai ismereteink bővítésébe és fejlesztésébe. Az ideológia szerepének, jelentőségének ismételt felidézése újból megvilágítja és tudatosabbá teszi számunkra ezzel kapcsolatos fáradozásaink értelmét.

Az ideológiai ismeretek fokozása és azok elméleti megalapozása természetesen számunkra nem lehet öncélú feladat. Ez az ideológiai gyakorlatban való aktívabb részvételünket, a szocialista szemlélet és tudat formálását kell hogy szolgálja. Önmagunk és mások eligazodása a társadalmi élet bonyolult szövevényeiben enélkül egyszerűen lehetetlen.

Miért kell újból és újból számitásba vennünk, hogy az ideológiában nincs légyeres tér? Nem utolsósorban azért, mert a burzsoáz ideológia megpróbálja ennek az ellenkezőjét elhíttetni. Teszi ezt azért, hogy megkönnyítse saját nézetei térhódítását. Hamis címkével, a „semlegesség”, a pártoságtól mentes, „tudományos objektívitás” jelszavaival igyekszik becsempészni nagyon is pártos ideológiáját, nézeteit a dolgozók tudatába.

A burzsoáz „dezideologizáló” nézeteket nem nehéz megcáfolni. Már Engels rámutatott arra, hogy a társadalomban semmi nem történik a tudattal, akaratral, céllal cselekvő emberek tevékenységétől függetlenül. S az is alapvető igazság, hogy az emberek tudatát, céljait, törekvéseit létfeltételeik, osztályhelyzetük, társadalmi körülményeik határozzák meg. Mindebből természetesen következik, hogy az emberi viszonyokat érintő társadalmi cselekvés mögött mindig valamilyen osztályérdekeket tükröző eszmeiség húzódik meg. Vagyis: cselekedeteinknek — akarva-akaratlan — ideológiai vonatkozásai vannak.

Felvetődhet a kérdés: ha a gondolatokat, eszméket alapvetően az emberek társadalmi körülményei határozzák meg, vajon miért tartjuk ennyire szükségesnek a burzsoáz ideológia elleni harcot, hiszen nálunk már a szocialista viszonyok az uralkodóak. Valóban, hazánkban csaknem mindenki szocialista vállalatnál, szervezetben, intézményben dolgozik, mégsem számíthatunk arra, hogy a szocialista ideológia önmagától, automatikusan uralkodóvá lesz a közgondolkodásban.

Az emberi cselekvés eszméi indítékainak különbözősége vagy ellentétessége a mi viszonyaink között nemcsak abból ered, hogy a világban különböző társadalmi rendszerek léteznek, és azok hatnak egymásra. S nem is csak az az oka, hogy a régi viszonyok tudati maradványai még élnek és hatnak az emberek gondolkodásában. A különböző ideológiák hatásának forrását szolgálják ezen kívül a szocialista viszonyok fejletlenségéből fakadó belső ellentmondások is. Különösen akkor, ha megoldásuk elodázdik, s emiatt gyengül az összhang a különböző érdekek között. Ilyen esetben kedvezőbbé

válík a talaj a polgári nézetek behatolása, feléledése számára.

Az eszmei harc tehát gyakorlati intézkedéseket is követel társadalmi kérdéseink megoldására. De ezek nem pótolják a polgári nézetek elleni ideológiai küzdelmet, csupán ennek feltételeit teszik kedvezőbbé. Eppen azért, mert az ideológiai viszonyokban nincs légyeres tér, a szocialista eszmék céltudatos terjesztése és a polgári nézetek cáfolata mindenképpen szükséges. Csak ezzel biztosítható a szocialista eszmeiség és közgondolkodás fokozott térdődítése, a burzsoáz ideológiák visszaszorítása.

Az aktív ideológiai munka alapvetően a párt feladata, de sikere nem egyszerűen pártérdék. Egyesek szeretnék úgy beállítani, mintha itt kizárólag a párt érdekében folyó tevékenységről lenne szó. Valójában — amellett, hogy ez ténylegesen elsőrendű pártérdék — minden dolgozónak is a legközvetlenebb és legalapvetőbb érdeke. Hiszen éppen azért érdeke a pártnak, mert arra törekszik, hogy elősegítse a dolgozó emberek tisztánlátását, hogy így valóságos érdekeiknek, a szocialista céloknak megfelelően alakíthatóssá a társadalmi gyakorlatot.

RÁKOS IMRE

Petőfi barátja, Lincoln katonája

Kevés olyan szülőtte van városunknak, akik nemzetközileg is elismertek. Ezek közé tartozik Számwald Gyula, az amerikai rabszolgafőszabadító háború legendás hírű hőse.

Százötven éve, 1825. szeptember 25-én született Szegeden. A Nemzeti Oskolában tanult, majd egészen fiatalon katona lett. Leszerelése után Pesten, Emich Gusztáv Úri (ma: Petőfi) utcai könyvkereskedésében dolgozott (1846), és csakhamar Emich üzlettársa lett. Itt ismerkedett meg Petőfivel, aki verset írt hozzá (1848), *Egy könyvtáros emlékkönyvébe* címmel. A költővel együtt részt vett a március 15-i eseményekben, és tagja volt a Községi Bizottmánynak. A szabadságharc kitörésekor fegyvert fogott, hadnagyként harcolt Guyon hadtestében. Branyiszkonál súlyosan megsebesült, helyállításáért vitézségi érmet kapott. Világos után külföldre menekült, de Emich kegyelmet eszközölt ki a számára (1850). A Bach-korszak hivatalai azonban nem felejtették: kiadói tevékenységének akadályozásával lehetetlenné tették megélhetését, így ismét külföldre kényszerült. Berlińi és londoni évei után (itt állítólag Marx-szal is megismerkedett) az Egyesült Államokban telepedett le, és újságíróként dolgozott.

A polgárháború kitörése után jelentkezett az amerikai hadseregbe. Megszervezte a New York-i 8. önkéntes gyalogezredet, amelynek alezredese lett. A vesztes Bull Run-i csatában (1861) ezredével ő tartóztatta föl az előnyomuló délieket, mialatt a visszavonuló északiak soraikat rendezve elszakadtak az ellenségtől. Minden jelentősebb ütközetben részt vett. Különösen Cross Keys mellett (1862) tűntette ki magát, és a következő évben Lincoln altábornaggyá nevezte ki. Harmincyolc éves volt ekkor! Élete végéig büszke volt rá, és ma is megdöbögthetjük a szegediek szívét a gettysburgi csata (1863) utáni fölvonulás: a Lincoln elnököt követő tábornoki kar élén az egykori alsóvárosi fiú, Számwald Gyula tábornok, a polgárháború hőse haladt!

Legnagyobb hőstettét a virginiai Piedmont melletti csatában (1864) vitte véghez. Súlyos seb-

Aforizmák

Jobb járni, mint tétlenül ülni.

Csak az harsogja túl a kórust, akinek nincs hangja.

Előfordul, hogy egy joféle rúgás szárnyakat ad.

Az optimista olyan ember, aki utolsó filléreire pénztárcaát vásárol.

A fiatalság csodálatos dolog; bűn a fiataloknak ajánlkozni.

Tanuld meg, hogyan kell egy teljesen haszontalan napot teljesen haszontalanul eltölteni.

A nő: idegen ország, amelynek nyelvét, szokásait a férfi sohasem fogja megtanulni, mégha egészen kisfiú korában telepszik is oda.

Néphadseregünk haditechnikája

Páncélozott járművek, harcokcsi-elhárító rakétával felszerelve

Hazánk, a Magyar Népköztársaság — több mint két évtizede — olyan nemzetközi szervezet tagja lett, amely következetesen megvalósította ez idő alatt az „egy mindenkiért, mindenki egyért” elvet. A Varsói Szerződés Szervezetéről van szó, amely 1955. május 14-én kontinensünk szocialista államai kollektív önvédelmi szerveként lépett a nemzetközi politikai porondra.

Néphadseregünk 1955 óta a szocialista védelmi koalíció tagjaként fejlődik, s jelenleg olyan szinten áll, amely világviszonylatban is a legkorszerűbbnek tekinthető. A Magyar Néphadsereg minőségi fejlesztése összetett, bonyolult feladatot jelentett, amely magában foglalta a hadsereg korszerű technikával történő átfegyverzését, a csapatok erkölcsi-politikai állapotának magasabb fokra emelését, a hadsereg szervezetének és kiképzési rendszerének tökéletesítését, valamint a vezetés színvonalának emelését, s ennek részeként a korszerű harcászati és hadművelleti elvek alkalmazásának elsajátítását.

A Magyar Néphadseregnek az MSZMP VII. kongresszusa óta végbement fejlődése minden téren gyökeres változást mutat. Néphadseregünk tüzereje és mozgékonyasága, a rendszeresített korszerű rakéta- és hagyományos haditechnika alkalmazásának következtében többszöröse nőtt. Kialakult a hadsereg korszerű szervezete, mely minden tekintetben megfelel a magas fokú követelményeknek. A csapatok és a személyi állomány

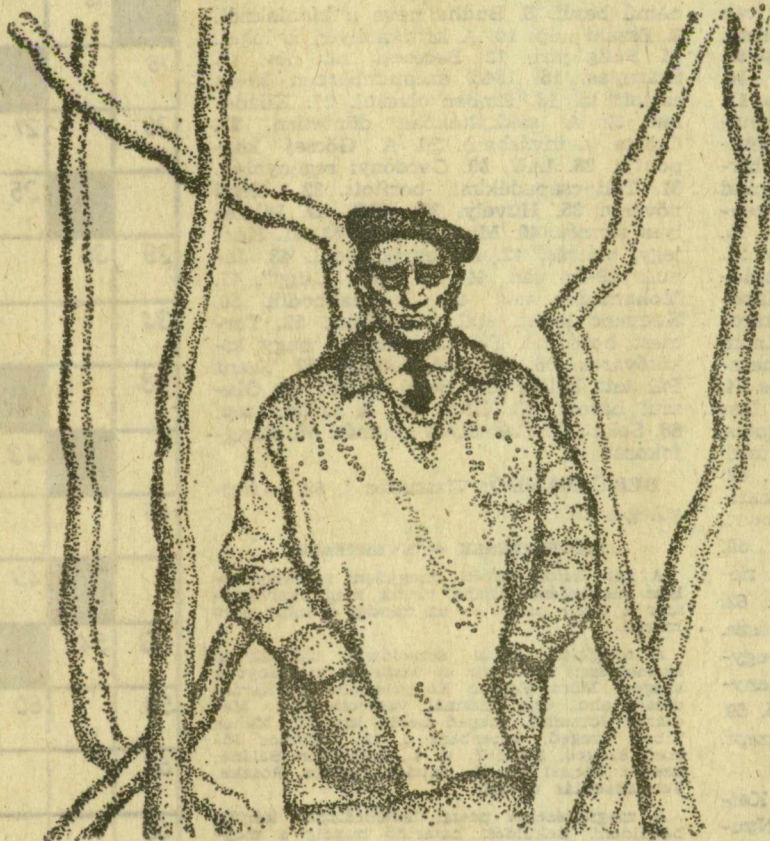
erkölcsi-politikai állapota egységes és magas színvonalú.

Néphadseregünk fejlesztésének eredményei kézzelfoghatóan megmutatkoznak a csapatok állandó és magas fokú harckészültségében, a bonyolult és magas színvonalú kiképzési követelmények folyamatos és eredményes teljesítésében. Csapataink, magasabb egységeink és törzseink eredményesen helytállnak a Varsói Szerződés tagországainak óramű pontosságú tevékenységet igénylő együttműködési gyakorlatain. Néphadseregünk harci feladatainak teljesítése mellett évről évre rendszeresen, növekvő mértékben vesz részt a szocialista építómunkában.

A Magyar Néphadsereg fokozott ütemű fejlesztésének fő forrását a szocialista társadalmi rend gazdasági, társadalmi, politikai és kulturális eredményei, dolgozó népünk öntudatos áldozatvállalása képezi. Erre a bázisra támaszkodott pártunk és kormányunk tudományosan megalapozott honvédelmi politikája, mely biztosította a hadseregfejlesztés gazdasági, politikai és egyéb feltételeinek megteremtését.

Felbecsülhetetlen értékű volt az a segítség és támogatás, melyet a Varsói Szerződésbe tömörült testvérhadseregek — elsősorban a szovjet hadsereg — nyújtottak számunkra. Néphadseregünk fejlesztésében a személyi állomány, elsősorban a hivatásos állomány, ezen belül is különösen a tisztikar helytállása és lelkiismeretes munkája rendkívüli szerepet töltött be. Hadierőnk csak a felső politikai és katonai vezetés, valamint a személyi állomány és a tisztikar közös erőfeszítésének eredményeként válhatott valóban korszerű hadsereggé. Ennek a feladatnak a teljesítésében a tisztikarra hárult a rendszeresített technika alkalmazásának, a term nukleáris fegyverekkel vívott harc hadászati és hadművelleti elvei elsajátításának, a személyi állomány új követelmények szerinti kiképzésének, a harckészültség magas szintre emelésének legfőbb terhe.

Parancsnokaink és a törzsekben dolgozó tisztjeink e fokozott követelményeknek jól megfeleltek, nemcsak a megnövekedett feladatok magasabb szintű teljesítésének terheit vállalták, hanem a hadseregfejlesztéssel együtt járó, gyakran a tiszt személyét és a családját érintő követelmények teljesítését is. A Magyar Néphadsereg ma kész és képes a testvérhadseregekkel együtt hazánk és a szocialista országok védelme érdekében bármikor, bármilyen viszonyok között magasfokú feladatának teljesítésére.

Csemniczky Zoltán rajza